

ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХҮДЭЛМЭРИИН ДОЛООН ХОНОГ

Нийтэй-республиканска хэмжээ ябуулганууд

Ноябрин 25. Буряад Республикин Арадай Хуралай сесси.

Ноябрин 28. Политическэ хашалта хамалганнаа хохидогшодой Буряадай эблэлэй тоосоото-хунгалтын нэгэдэхий конференци.

Алга олзоборилгын предпринимчийн удай хүдэлмэрийг шэдэй республиканска зүблөн.

Буряад Республикин Президент-Правительствын Түрүүлэгэш Л. В. Потапов

Ноябрин 25. Ой модоной промышленностин комплексын асуудалнуудаар зүблөн.

Ноябрин 28. Налогууд ба түлбэринүүдэй талаар онсо комиссиин заседани.

Ноябрин 29. Гадаадын экономическа холбоонуудай ба уласхоорондын харилсаануудай министерствын, Улаан-Үдэ хотын захиргаанай, казначействын управлениин хүтэлбэрийг шэдэй тоосоонууд.

В. К. Агалов

Ноябрин 25. Даадаг һалбаринуудай министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрийг шэдэй зүблөн.

Неделийн туршада. Буряад Республика даа эхийн ба социальна ажабайдалын хүтэлбэрийг онсо гуримые бэлүүлхэ талаар комиссиин дэргэдэхий хүдэлмэрийг бүлэгэй заседани.

Л. Ч. Нимаева

Неделийн туршада. "Үндэштэнэй алдар соло" гэхэн программын хэмжээгээр "Этигэлэй болон үнэн сэхэ байлгын түлөө" нийтийн хэмжээ ябуулга бэлэдхэлгын талаар зүблөн.

Ноябрин 24-25. Арадайдуу гүйсэдхэгшэдэй "Алтан гургалдай" гэхэн республиканска конкурс.

Ноябрин 27. Харадаггүй ба хараа муутай хүүгэдэй нургуулийн урдахи нуралсалай эмхи зургаануудай болон нургуулинуудай багшанарай семинар.

Улаан-Үдын нургуулийн психологуудай хотын психологическа албанай түйтэй хамта үнгэрэгдэхэ семинар.

Ноябрин 29. "Буряад орондо туризмын байдал болон тэрэнэй хүгжлэтын хараа туссэбүүд" гэхэн конференци.

Неделийн туршада. Инвалидуудай үдэртэ зориулагдан хэмжээ ябуулгануудые бэлэдхэлгэ.

Л. П. Табалаев

Ноябрин 25-28. Тайлан сагта тохёолдодог онсо шахардуу эрхэ байдалда граждан оборонын хүтэлбэрийг зургаануудай ба албануудай хүдэлмэрийг бэлүүлхээр бэлэн байлгын талаар Мухар-Шэбэрэй райондо захиралтын-штабай нуралсал үнгэрэлгэ.

Буряад Республикин Президентын ба Правительствын хэлэлэй албан.

ПРЕЗИДЕНТЫН ТУНАЛАМЖААР

Байганаа оной апрель һарын эхээр Буряад Республикин Президент А.В. Потапов Захааминай, аймагаар яхадаа, байра байдалтай тапилсажа, зонтой хоорэлдэхээ ошоходоо: "Энэ хүншээр хундэ байдалнаа оөнхэдийнгээ хүсөөр гарахын ордоодо болон, энээшийн ондоо арга байхагүй. Би танийн абарха ямар нэгэн "Эди шэдээр" түнхаламжа үзүүлхээгээ гэжэ нийтийн шадахагүй" - гэжэ аймагай эмхи зургаануудай, предпринимчийд, ажакынуудай түлээлгээндэй уулзахадаа хэлэбэшье; "Захааминай аймагта түнхээ түнхээ хүрэгэхээ талаар албана хойшолуулсанагүй хэмжээнүүд" гэхэн тогтоодо тараа табиан байгаа.

Президент хэлэхэнээс бэлүүлжээ, эдээ 40 пүрктиуудай 9-ийнчийн мүнөө дээрээ бэлүүлгэдээд байна гээдээ - Юнхэрэй подстанци "Бурятэнерго" акционернэ бүлгэмдэ дамжуулан үгтээ. Нуурга тоосонно Монголой хилэх хүрэгэхээ талаар мүнгээс номолхо асуудалнуудай шийдвэрээдээ, хилээнэй заводто урьнадамжа болгон түрүүлж, Хуртагын болон Утаатын нургуулинуудай

хамгаалийн ажакынуудаа нэжээд трактор, социальная хамгаалалын таагтаа 2 компьютер, Европийн ариаан дээрээ дайтай болон ажалай ветерануудай амаржа байхаа байшанай барилгадаа 20 миллион түхэриг, нургуулинуудай барилгадаа 350 миллион түхэриг үтгээний байна. Мүнгээ алтанай хомордоони энэ үедээ энэмиийн яхалаа ехэ түнхаламжа болож үгэнэ гэшиг. Тийхээдээ майны республикийн хуушанай нургуулинуудай болох Шара-АЗарыгийн болон Үзүүнэйн дундаа нургуулинуудай ойн баярай найндэргүүдэй тэмдэглэгэжээнүүдэй, Президент мүнгээ түнхаламжа үнэнэ. Ушоо нэгээ дэмбэрэлтээ хээрээ гэхэдээ Цахирай интернат нургуулида үнинэй хүлеэгдэж он автобус үтгэжээ, тус нургуулини үхижүүдэй, мүнх хүүгэдэй хүтжээдэй "Ургын" ансамблийн гастрольдо яхада аргатай болононин ёнотойд баяр болож, хүсэлийн одоошие бэлээ бэлэй.

Наяхана Утаатын дундаа нургуули Президентийн болон Гэр байрлын коммунальных ажакы, хүн зонийн үйлчилгэрийн талаараа абаад.

Н. ГАРМАЕВА.

- Дундсан гурбадаахи оной сентябрь. Могойтой. Энэ сэлээн Баргажанай МТС-ийн түбүүн байна. Эндэхийн партийна организацийн хамтын сутлаан болобо. Тэрээн дээрээ намайже секретаряарин хүнгэгэд. Хүндээ саг бэлэй даа, - гэжэ хуушанай коммунист В.А. Петелин хөөрэн хэлэнэ.

Тэрээ үедээ аймагай ажакынуудай тарялангуудай ехэхийн талмайнуудай МТС-ийн тракториуудай хүсөөр хахалдаг байгаа. Бий байгаа 37 тракторайн 20-нийн түлээ хэрэглэн хүдэлдэг бэлэй. Түлишэ тохондоглын материалнууд гансал Татауровын аасрагдадаг байгаа бишүү.

Олонхи тракториуудын хуушарын, запас хэрэгслийнгүйдэшье угын. Эндээ бүгэдээ тухай тогтолчийн гарахын аргагүй. Тийхээдэ бэрхээ, дүршилтэй трактористиар олон үнэн. Тэдэнэй тоодо Чойнгил Бадмаев, Цыдын Бубеев, Бомбоди Будаев, Байдаа Баянтуев, Бубышко Ринчино, Очир Найданов, Александр Логунов гэгээд болоно. Эдээзэрний тракторино-тарян ажалай бригадануудые даажа ябаа. Харин 1947 ондоо баян ургаса хуряан абаадаа, бултадаа. Эхэ оронийн гоо үндэр шигналууда хүртээ юм үнэн.

Эсээг орондо хамгаалгын Агууехэй дайтай Иналтын урда жээл, 1944 оной август һарада, мундоо байгаа дээдээ-Баргажан голой дэбисхэр дээрээ Хурамхаанай аймаг байгуулдагдаа. Эрэс наиншалтай энэ хэрэг МТС-ийн ажалшадые баяснуулаа, хүсээ шадалынгээ эсээгүүлээ, ишнэ шигалтуудаа урьалаа, дэллаа гэхэдээ шигшээшээдээ адуу болохогүй.

Дэлхэйн хоёрдохи дайтай үедэхийн табадаахи жээлээ зүн Баргажаны гордоо үзэгдэгдүүгийн ганасуур болоо. Тийнээчин таряашад орохийнтоо ургамалнуудай үрэх хүрэгэгийн ургаса хуряажа абаа. Зүгийн улаадаахи жэлэлүүдийн урагшатай байгаа. Тийнээчин гэрээнэйн баримтанд олон ааб даа. Имагтал оролдсогтойгоор, үүсэхэгэйгэр ажаллаанай удаа 1947 ондоо майны аймагай таряашад бодото амжала туйлаажа гардаа.

- Майны аймагай тэрээ үеийн Социалист Алжай Геройнүүдийн энэ зарим газарта, мүн тийхээдээ шигалтагай мүндоо үеийн хүтэлбэрийгээд хадаа юундэшьееб "бороогийн геройнууд" гээдээ алдар сууцны дормонжолон нээрэхээс наадаг. Энээнь буруу, - гэжэ Василий Петелин хэлэнэ үнэн.

Ажалай герой-баатаруудай амжала гэнэе ерээгүй. Таряашад хэдээ ганасуурай - М.А. Петелин Сталинградын аршилан хамгаалхын хэрэгтэ баяарлаадаа харуулан, танкинуудые хюдээдээ шигалтагай таряашадааг хүндээ буугаар дайсанай хара хэрэхэтэй олон машиншуудые усадхалсажаа (хүндээ шархатаад ябаа), гэдэргээ сухарингүй, иштэру шангаар тэмсээгийнгээ түлээ Алдар Солын III шатын орденоор шигнагдаа.

Тэрээ орден Ваасилий Александровичийн шигалтагаа

боловшии һааны, үрэх хүрэгээс өөнхдөн хүсөөр абаад лэ байгаа. Шэнэ онынтоо техник байгаа бэшэ. Тэрээ сагай байгаалын уларилые шинжэлэгшэдэй үгэхэн мэдээсэлнүүдэдэе хуушанай дансанууд сооноо уудалан хараада, тиймэшье бороогийн байрандсан. Энээнин огтоо хараада авангуй байхын аргагүй.

Зүгийн үүшии юнхэдэхийн ойн зүн бороо сэхээр ороо. Гэбэшье ургаса үлүүсээ абаатагүй. Хоёр жээлээ саада тэсхиадаадаа үндэр ургаса хуряадаагүй. Тэрээ үедээ бороо газаршуудаа ашаглаагдаа оруулагдаа бэшэ.

ДЭЛГҮҮР: ажабайдал, ажал хэрэг

ЭДЭБХИТЭ АЖАЛАЙ ДҮН

Имагтал агротехническо ёх гуримуудые зүбөөр сахин хүдэлэгээсийн, эдэбхээгүүсэлтээ ажалай үрэд үүнгүүдэй үндэр ургасын эш үндэхэн табигдаа, тэрэнэй эхи захайн энэл даа гээд хэлэлтэй.

ИЛАЛТЫН ДАРХАШУУЛ

Майны дивизийн сэргэшэд генерал-полковник В.И. Чуйковий армиин бүрдэлээ ороод яваадаа, үльгэр домогто орохийн баатаршиалгуудые харуулдаа юм. Энээн тухай бага бэшээр хэлэгдэхэнхэй, хэлэгдэхэнхэй гэжэ тэмдэглэгээс мээр, - гэжэ буурил толгойго Василий Петелин хөөрэн.

Генерал-фельдмаршал Паулосай хүтэлжээндэй барилгын урдаа хамгаалж, 1944 онд түхээдэй 1945 онд түхээдэй 1946 онд түхээдэй 1947 онд түхээдэй 1948 онд түхээдэй 1949 онд түхээдэй 1950 онд түхээдэй 1951 онд түхээдэй 1952 онд түхээдэй 1953 онд түхээдэй 1954 онд түхээдэй 1955 онд түхээдэй 1956 онд түхээдэй 1957 онд түхээдэй 1958 онд түхээдэй 1959 онд түхээдэй 1960 онд түхээдэй 1961 онд түхээдэй 1962 онд түхээдэй 1963 онд түхээдэй 1964 онд түхээдэй 1965 онд түхээдэй 1966 онд түхээдэй 1967 онд түхээдэй 1968 онд түхээдэй 1969 онд түхээдэй 1970 онд түхээдэй 1971 онд түхээдэй 1972 онд түхээдэй 1973 онд түхээдэй 1974 онд түхээдэй 1975 онд түхээдэй 1976 онд түхээдэй 1977 онд түхээдэй 1978 онд түхээдэй 1979 онд түхээдэй 1980 онд түхээдэй 1981 онд түхээдэй 1982 онд түхээдэй 1983 онд түхээдэй 1984 онд түхээдэй 1985 онд түхээдэй 1986 онд түхээдэй 1987 онд түхээдэй 1988 онд түхээдэй 1989 онд түхээдэй 1990 онд түхээдэй 1991 онд түхээдэй 1992 онд түхээдэй 1993 онд түхээдэй 1994 онд түхээдэй 1995 онд түхээдэй 1996 онд түхээдэй 1997 онд түхээдэй 1998 онд түхээдэй 1999 онд түхээдэй 2000 онд түхээдэй 2001 онд түхээдэй 2002 онд түхээдэй 2003 онд түхээдэй 2004 онд түхээдэй 2005 онд түхээдэй 2006 онд түхээдэй 2007 онд түхээдэй 2008 онд түхээдэй 2009 онд түхээдэй 2010 онд түхээдэй 2011 онд түхээдэй 2012 онд түхээдэй 2013 онд түхээдэй 2014 онд түхээдэй 2015 онд түхээдэй 2016 онд түхээдэй 2017 онд түхээдэй 2018 онд түхээдэй 2019 онд түхээдэй 2020 онд түхээдэй 2021 онд түхээдэй 2022 онд түхээдэй 2023 онд түхээдэй 2024 онд түхээдэй 2025 онд түхээдэй 2026 онд түхээдэй 2027 онд түхээдэй 2028 онд түхээдэй 2029 онд түхээдэй 2030 онд түхээдэй 2031 онд түхээдэй 2032 онд түхээдэй 2033 онд түхээдэй 2034 онд түхээдэй 2035 онд түхээдэй 2036 онд түхээдэй 2037 онд түхээдэй 2038 онд түхээдэй 2039 онд түхээдэй 2040 онд түхээдэй 2041 онд түхээдэй 2042 онд түхээдэй 2043 онд түхээдэй 2044 онд түхээдэй 2045 онд түхээдэй 2046 онд түхээдэй 2047 онд түхээдэй 2048 онд түхээдэй 2049 онд түхээдэй 2050 онд түхээдэй 2051 онд түхээдэй 2052 онд түхээдэй 2053 онд түхээдэй 2054 онд түхээдэй 2055 онд түхээдэй 2056 онд түхээдэй 2057 онд түхээдэй 2058 онд түхээдэй 2059 онд түхээдэй 2060 онд түхээдэй 2061 онд түхээдэй 2062 онд түхээдэй 2063 онд түхээдэ

амяараа ехэ ажал гээнэ ааб даасан. Томьёонуудай оррод оршуулгын олох гээнэ баял бэрхэгтэй хэрэг. Гадна энэ оршуулгын үшээ нэгэний талань гэхдээ буряад хээл музашаа мэдэхээ хүн һонирхожжэ. Байгаа зүйлөө хоёр хээлэн дээрэ уншаахадаа зарим буряад үгээ хэвлэлгээ хадуун абажаа болохо байна бичүү.

Тайлбарынүүд соогоо автор сонин сэдхүүдээ байж бэшэгдэггүй олон шэнж юумж дуулгана. Жэшээнь, "орои" гэж томьёо абая. Энэ хадаа "бурханай номой удхые ойлгоjo, бэedээ тогтоохо сэдхээл гуали саба" гэнэн удхатай. Ороодор "сосуд-восприятия" гэжэ оршуулагдана. Орои угын байгаа haа, бурханай ном ойлгогдохогүй зарим тээдийумэ ойлгонон шэнти байгаашаа haа тараандаа ураа гарахагүй юм байхаа.

байна. Жэшээнь, ламахайн тиимэ тарни уншажа ябаарай гэжэ айладхахаа нань, тэрэ тарниин угэнүүд тэрэ үедөө зүбөөр хадуугданшьеугүй байжа болохо. Тиимчээн энэ толидотор байгаа наань, үгсийн яаралгүй лаблан сээжэлдэхэдээ болохо байна бшуулж. Тиимэ шухалда хэрэгтэй хадань, үшөөл олон тарчны хабсаргахаа байгаа.

тарийн хөбсэргэхэйг байгаа.
Мүн энэ номынъяа бага-сагас
аутагдалнуудтай. Онысодхобол, олохон угз
алдуутайгаар бэшигдэшоо. Жэшээнэ
адгуусан, айладаха, газаа талаан, энэ
мүтöөр, адагалдаг гэхэ мэтэ. "Манджушри"
гэж бурханай нэрье "Манзажир" гэнэ
("Манзаэрэ") гэбэлдээрэ бэшэгүй? Ордоор
"Татхагат" гэхийн орондо "Татагат"
"Ваджрапани" гэхийн орондо "Ошорваани"
гэж бэццэнэ. Зарим угзнуудаас бурууши

hҮНЭhЭ hУУЛГАЖА ТУРШАНА

Эрдэмтэ-нейрофизиолог Олег Бахметьев гэгээ хүнэй үнэнэй шинжээдэг ён. Урдаан эсэй ишууса болгогдонон ажал байгаа. Үнэнэй гээш гаисал уураг тархийн бэши, харин бэсэн бүхэй клеткинүүдэй гаргадаг элэш юм гэж тэрээ тодорхуяаны байна.

Москвадахи ВНИИРП-гэй лабораторийн даагын, медицинын эрдэмэй доктор В. Хромов наан бааралан хүнэй үнэнчьеен опдоо хүнэй бээдэ нуулгахаа операцийнудыг хэдэг болонхой. Имэ туршалганууд үүгээр үедэ, ех түргээхэгжээс байна, энээндээ горитой мүнгэн хомологдонхой гэж тээрэх хэлэбэз.

- Иймэ юумэн ямар зорилгоор хэгдэнэ гээшэб?" - гэжэ асуухад:
- Энэмнай гүрэнэй нюуса,

гэж тэрэхарюусана.
Ная наха бараган хүнэй
бүнзээнинь тусхай компьютерийн
экран дээрэ гарана. Тэрэнь эхэлэх
бүүдэлгэр ярумэн байбашье,
ушаргүй томо тархитай, тонн
жэжэхэн бээтэй, годи-бэдэг
болонон че мусэтэй ная гараган
хувийн багцада.

иляхье баагууна.
Тон нариихан шабын түмэрөөр хэхэн сетж тусхай поли бии болгодог, тэрээн сооны хүнэй үүнэйнэе барина. Тийгээд тэрэзине уураг тархихтай хамтад оноо хүчин баатар оруулалт юм.

еэдэ бруулдаг юм.
П. ВАСИЛЬЕВ.

"ШЭДИТЭ ЭРХИ"

Номой удхые үнэхөөр ойлгохо гээн хүй тэрэниие үзэхэхөө урид сабаяа бэлдэх ёнготой. Тэрэ сабань уруугаа хараан, хэлтийн гу, али соорхой, мун буруу үзслэөр дүүргэсээй, үшэө бузартай байжа болох. Хэрбээ гүн сэдьхэлнээ этигэж нүзэглөөгүй haas, exэ туһа болохогүй. Зарим хүнүүд хэлэхэдээ, "Хэдийшье зальбараа, маани ушига хаамни, туһа болоногүй" гэдэг. Эдэхадаа муу үйлнгээ тулөө зобожо ябданай зон гэснэ. Тиимэхээ гүн бисалгал хэжэ, сэдьхэлээ захаха, ороноо бэлдэх хэрэгтэй

Бөо мүргэл тухай хэлэхэдээ, тус шажааны энэ наандаа ехэ түнхатай байбашье, хүнсийн хойтны хэрэгтэй түнхалжа шадахагүй юм гэнэ. Юундээг гэхэдээ, тэдээ өөхэдээ оршилон соодлын эрьеэж байдаг шуу. Иорз олонхиудны энэ наанай жаргал эддэхэ, гоёор хубсалха, уухаа эдихэ, сэнгэхэ, баяжахын түлөө унахаа болотороо үргэхэ нойргүй оролдоод, хойтсан наан тухайгаа ханаатаа болодоггүй байндэж гэнэ. Харин хүн наанаа бараахадаа, 49 хоногийн соо шиний түрэлөө олох ёнгой. Тийгээгүй бол, хөёрийн хоорондохи замбартар, загуурдид төөрийжэ зобохо гэдэг гэнэ. Хойто наан тухайгаа ханаатаа болохон хүн ухаанайнгаа һонорт, бээсынгээ шадалтайдаа буян хэхүе бодохо, тэрээ тоодо бардообын сольдой ("Книга мертвых" гэжэ оршигуулган дэлгүүртэй бий) номой удхын ойлагхын оролдохо ёнгой.

ийнхөө бордохгоо ётотой.

Энэ мэто бүрэад хүнд түх боломоо үйний зүйшлэлийд энэ номдо олон Бурханд хайшиг гэжээ зальбархаб, жэл бури ямар уншалга уншуулхаб, харуулхаб, аюул баршаднаа бээс хамгаалхын тулада ямар ном, тариниуудын мэдэжээ, уншажа ябахаб гэжэ заана. Энэ талаар хойноон хабсаргагданаан, элдэб ушартас хэрэглэхээ ётотын маапи (манитры), муухаа хамгаалхад тариниууд (тантры-обереги) тохи хэрэгтэй

хэрэглээнэ. Жэшэнэй, 23-дахи ишуртаа
"бэлигэй нюдтэй болохын туладаа
оршолоной олон тоото хурисалнууднаа
(соблазны) арсаха" гэнэ. "Хурисал
гээшэмнай "половые сношения" (жэшэнэй
хурисал үзөөгүй басаган) гэхэн удхатай х
юм даа. Энээндээ тэмдглэхэе ондоо
боловсон угтын туслахада, тус угтын үргэлж
болгонгүй, эндээ удаархан хэрэглэхээ байгаа
гэжээ hanaагад. "Шэнхээн" гээшүүсийн
"сэлээн" гээнэ. 58-дахи ишуртаа "хамал
амитанай туһын туладаэнэ бүмрээжээдээ
уншажа ябаа ha, ton eх буян олдох юм
гэдэг. Оригуулганы иимэд: 1. Амитан бүхэн
жартал эддэг. 2. Амитан бүхэн зөв болоноос
наалаг. 3. Амитан бүхэн жарталлаа бү алдаг.
Амитан бүхэн нэгээ тэгшээр ажанаугүй". Тээд
эйлэн таба бэшиг харин албурэн мүү дайна

"Бурхан" гэхэн статьяда имагтал Будда Шэгэмуний тухай хэлээнэ. Төдтэрзний мийн "бурхан" гэдэггүй, харин "бурхан багша" гэдэг шуу. Тиймэхээ "бурхан" гэж үгийн гайлбарийн "Буддизм" гэжэ тохи соохитой адлыар үгэхээ байгаа гэబэл: "В мифологии тюрк. и монг. народов бурхан означает любого буддийского бога вообще и его изображение (иконописное, скульптурное). Бурхан-багша - термин, который обозначается Будда Шакьямуни". Хэрэглээн номууд сооны юундэшье бээс томийн цэргүү.

төлийн нэрэг угтыг.
Найсна нарибшалан харабал, үшөөшье
“булувдханууд” оддохо бээс. Гэбчийн Л.Б.
Намжилын тонн сэнгэй мэдэрийн хүц зонхио
сангаартандаа оордоо суглуулж, арад зонд
туяатай бүтэээл үйлээдээг гээнэ. Тийн ингэж:
бүгээдээ оролдогоб, бүддийн шажанай нэрэг
томъёонуудай гориитой хайнтой толитой болох
бэлэйбди.

Л. ШАГДАРОВ
бүриад хэлэнэй мэргэжэлтэ

**ОЛОН ШАТАА
hҮЙД
ТОДХОРНУУД**

Эрдэм, техникин хүгжэхээ тума хүн зоний байгаалин гай аюулнуудаас улам багаар хохидог болох гэжэс нанаахаар байгаа. Төдт статистикийн харуулханай ёхор, тийнгээ хохидогшодой тоо жэл бүри 6 проценттээр олошорно. Хотонуудтаг хүн зоной олоороо сутларханийн эзэнэй нэгэ шалтагаанийн гэжээ тоодогоно.

ЮНЕСКО-гий тухайламжаар, 2000 он багаар бүмбэрсэг дэлхэйн хүн зоной хахадынъ городуудта нутагдаж байна.

Зоной олон болох бүри
городууда улам орёө инженерийн
барилаанууда бодхоогдоно.
Транспортын системэндээ, нефте-
болон газохранилишнууда, олон
сургуунууда, водохранилишийн
хаалтанууда нацадргагдабай, айхабтар
жинчилгэй.

хэх аюултай.
Нүүлэй үедэ синергетическэ гэхэгү, али байгаалин нэгэ аюулнаа уламжлалы, ондоо гай аюулнуудай болгодог оло шатата нийд тодхориудай уламжлалын. Жаршилын 1985 насад

улам олошорно. Жэээнэй, 1985 онд Колумбидээ нэгээ вулканай тэйрэхээр эзэлж, тэрэннээзын уламжлалын олон хаданууднаахайршохой аюултайгаар доошоо нөхжорон урдаажа эхилээ юнэн. Энээсээ боложо Армеро хотын хүчин зонийн Аурбэнэйн гурбан хубигээ тэрээндэ бууулшио бэлэй. Мундагазарай хүдэлэлгэ водопроводуудын эндэдэг. Хотодо нэгээ юумэнэй тэйрэхэдээ, түймэрнүүд, ондоо тэйрэлгэнүүд боловдог химических болон ондоо хорото зүйлийн

адхардаг.

Тиймээс мүнөөдэлжэйн эрдэмтэд энэ асуудалдаа ехэнхарал хандуулжээ эхилжинхэй. Нийд тодхориугүйдээ ляжаж уридшалан тухаймжалхаб, тээзин тухай хүн зондо саг сооны ялжаб дуулгахаб, ямархэмжээнүүдээс абакабай гэрэн стратегийнхараламжлаг болгохийг

РОБОТ ТУАЛЕТ УГЛЯНА

ын тюргандань байдаг түмэр рюкзагаа ажлын төслийг хүүлэд тээрэ шала угаадаг.

Рободой хажууда ябалсадаг хүүдээ тэрэ шалт угаадаг.
Рободой хажууда ябалсадаг хүүдээ тэрэ шалт угаадаг.
Рободой хажууда ябалсадаг хүүдээ тэрэ шалт угаадаг.
Рободой хажууда ябалсадаг хүүдээ тэрэ шалт угаадаг.

ХОЛБОО БАРИСААГАА АЛДААГҮЙ

Урядай гүрэнэй Х.Намсараевийн эрэмжтээ академическо драмын театр дахь түүрүүн тоогоон сандаахийшо хүрцийн Монгол ороной гол үндэшэн театр болох онцгийн эрэмжтээ академическо драмын тааралшагүй ханы хадуун холбоотой, энэ театр ганзага нэгэдэн өрөхэн түүхэтэй. Эдээж энхийн эхдо гастрольнуудаараадаа замжа, зүжгэшгээдээ нэглэдүүлэн, зэрэг заман зүжгэгүүдээ урилсажа байгаа.

тнын урматай байна.
Гэжэ монгол театрт тус фестиваль эзэнчиний ойлгосотой ха юм. Энэ театртад түүхэнд 1955 ондо "Отелло" гэжэ зүжгэшгийн түүхтэй байсан байна. Төдтээр чөвөн монгол театртад түүхэнд 1964 ондо "Лир хаан" табигдажа, Аирэний роль үнөөхил Гомбосүрэн бэллиг гардтайгаар наадаа. 1978 ондо хорин гурбаны угсралтын энэхүү ляяацар "Отелло" дахишид арадай артист, гүрэнчийн бүхын шандад Гомбосүрэн гуай үнөөхил залуу ольжтой түүхтэй тэрэл ролёо үншсээ бэлгитэйгээр наадаажа, алдай үргээс үндээр сэргийтэдээ хүртэжээ. Хойто жэлэнын, 1979 ондо "Гамлет" суугаат Жамсарапжав гэжэ зүжгэшгийн гол роль дахаа түүхэдээ орохо хубитай байгаа. Олон ширгэрийн хойно 1991 ондо "Макбет" гэжээ. Энэ театрт тайлан дээрээ эстонийн филмшиг Калью Комиссаров урагшгатай нийнэ. Муню театрт репертуарта 1994 ондо түүхтэй байсан "Ш-дахи Ричард ван" (Король третий), 1996 ондо найруулаадаан "Ромео и Джульеттэ хөбөр" гэхэн зүжгэгүүд харуулагдана. Гэжэ энэ фестивальда хабаадалсахаас майгаасаа театрт бүлэг зүжгэшэдээ урижа, ахамадаа тулмагша В.И.Кондратьевийн хүтэлбэрийн дорожицээр театрт "Лир хаан" гэжэ зүжгэжбөө наагаадаа түүхтэй байсан байна.

тэгээр лир хадгын гэж зүжэгшээ нэгээ
наадахая Солбон Галсанов (Эдмунд
ст), Цыден Цырендоржиев (Глостер тайж)
чингэргэшч наарын бүүл багаар Монгол орчин
хубитай байгаа. Юунцэб гэхэд, наадамийн
хоёр үдэр Монгол театрга 1955 ондоо
табигдаан Шекспирэй зүжэггуудай
түүхээ бүридэхэн шоу-наадам Октябрин 27-
ны амжилттай хайнд дүүрэс.
Шоу түүхнүү Октябрин 23-д энэ фестивалийн
"Джульеттэ хоёр" гэхэн зүжэгшээ эхийн
Энэ нээлтээ дээрээ театр хүтэлбэрлигшээд,
тоото айлшад хани халуун үгэнүүдээ хэлэжээ.
Шекспирэй дэлхэйн уран бүтээлээдээ
илангала Монгол театрга хүгжээ
оруулжан хубита ехэ гэж тэмдэглээ.
Ишо бадарма, омог залуу, досоонооны далийн
ниийдэжээ байжан мэтэ инаг дуран тухай
үеийн маягтайгаар нийруулагдаан зүжээ
маяа. Тэрзиние хараад омогорхогооршье,
ханааршийн байгаа, юунцэб гэхэд, театр жижиг
шэнэ шэнэ залуу үеийн зүжэгшээдээ аважаа
шадалтай байна ха юм. Хоёр-турбан жээлээ
лон зүжэгшээдэй ондоо ондоо театрнуудат
хадань, орондоиль бури залууханууд аадаа
эрээдүтуу бэшэ, улаан бургаанацдал адликан
хархай хүбүүд, басагад бии болоод лэ байна
мандаа зүжэгшээдээ бэлдэхээ гээш эхссүү
хото городуудтаа мунис хүндэ сагта бүлээдээ
студиин заншалтаа ёёороо зүжэгшээдээ
гэхэд, ехэ мунис гүрэн номолжо шадахагүй
даа, хажуугаарын түрэлхидын үри хүүгээдээ

У ЯБЫТ!

одтөө,
бүхы
дамар
новой
истинуу
ондо
наийн
тэгээр
е соо
шадамар бэрхэ хүбүүд эн
кружогто ябажа, баян дү
лүршэлтэй болоно. Тэдэнэ
нэгэн—Александр Ермолаев-
мунюө Хотын эдир техникигүдэ
станиции директорээр хүдэлн.
Мүн баян техникэтэй болоно
радиокружогто хотын гурба
районой үхибүүд угас
дуратайгаар ябана.

Г. БАДМАЙР

ХОЛОДОО ЗАЛУУ ЯБЫТ!

БАТОО ШИЛДЭГ БАРХА ХУБУУЛАН

Уран бэлиг - арадай баялиг

ҮНДЭСЬЭТЭДЭЙ ДУУ, ХАТАРТА ТУШЭГЛЭН...

Исаикан гүрэнэй "Байгаль" гэхэп дуу, хатарай мэргжэлтэй ансамбл 55-дахи сезоноос Буряадай драмын театр соодлыг бэяржээний оршишдо нээжээ залалтад дүүрээнд сутглархан зониине "Миний Буряад брон" гэхээ шэнэ программаараад баясуудлан байгаа.

Түрэл республикадаминаа
ажаануудаг ахадүүг арадуудай
бүрэд, эвнэг, шэмээши
үндээн янатанай хатар
ацуулувьын энд сулгарчадай
анжаралда артистиар табижай
арад бүхэнэй абары зан
хүбсчлах хунаар, ажабайдал
харуулхаа гэжэ оролдоо.

Буряад фольклори амаршалын дуугаар, удаан хатараар энэ программа эхилэн. Тус ансамблини дуушаш, утаартатаад дууладаа дуунай - конкурсдо амжгалтатайгаар хабаадаан Баярма Раднаева "Эжидээ сүршэх нэм" (үргэнэ

М.Чойбоновой) гэхэн утаар татахад, монголурданай дуу чангуудын дуулажа, халуунцаар угтагдаа. Композитор П.Дамиранов монголой угаар татан аулаадаг дуунай маяг нажаадан, энэ дуу зохёогоо. Эндэгансайсан монгол бэшэ, баруун болон эзүү буряадуудай аялга хүгжэм дуулагдаа юм.

55-дэхи сезонийн эзэлгүйн концертд мэдээж дуушад Дарима Дугданова, Дымбрин Ринчишина, Жаргал Бадмацыренов, Туяна Холбоева, Виктор Хубаев гэгшэд шэнцүү агуулчилж дуулаж, шалтагчидын баясуулж. Дымбрин Ринчишиновагай гүйсэхээнд "Выйду ли я на улицу..." гэхнэхогсом дориоун, түргэн хүржмэгийн орд арадай дуунолондо найшаагдаа. Залуу дуушан Сэсэгма Сандипова

Шэмэгчийгүйдээ хатар-дуунай сионтэ эндэг сүглэрэгшадай нанаас сэдьхэл хүлгүүгээ, яхала хүхээбэ. Огсомоор хатархан артистнарын ансамблийн дуушад дэмжэнэ. Концерттын түгэсчэдээ "Саянай магтаал" гэхэн хатар-дуунай сионтэ

Шэнэ программа соо арадуудай дуу, хатарнууд дан олон байгаа. Ямар

иэгэ фольклорно ансамблы болигийн
харуулж байна шэнги. Дай олон,
уга унжалагайшаг номериудтай үндэшэ
яяцтануудай сонитнуудай, тэдэнэй
хүбинууд булаад алда, тэгэш наийн
боловгуй гэж тэмдэглэхээр. Зүрхэ
сэдыхээ хүдэлгэмэөр дуунууд үсвон
байгаа. Хатарнуудтаяхбаадаан зарим
зон зүрхэ сэдыхээдэхарах шадыеөөр
тээшээ татахаа ульна галгүйгээр
хатарна, солинь хатарнууд угы байна.
Эндэ бэлгигийт балетистер байнаан
Баир Егоровын дурдамаар: тэрэнэй
табийн хатарнууд огсомхүдэлсөөрөө,
яялгаараа, ямарбэдаасэдыхэлэй шанга
хүсөөрөө, ялас гэмэ хурса
образуудаараа илгардаг байгаашуу.
Тийхээд монгол композиторий
зохёолнууд тус программа соо тои
олон байж, энэ композиторий
зохёохы үдээш болож байнагү гэж
нанаахаар байба. Буряад
композиториуудаймийн зохёолнууд,
аалтуулда хаанаб?! Энэ программа соо
чинаа ишигээ

надаха 0939 19ЖЭ

Б. ОРБОДОЕВА.
ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ансамблик дуушан Ж.Бадмацыренов; "Тэнгэрийн хүүхэд" гээнхатар; эвэнк хатар харуулаг-

С. БАЛАУЕВАЙ фото

